

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/197/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123212104
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7123212104.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudkýň JUDr. Zuzany Stolárovej a JUDr. Lenky Bowker, v právnej veci žalobcu A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom XXXXXX XXXXX C., D., E. XXXXX, C. F. G., zastúpeného JUDr. Vincentom Lechmanom, advokátom, Košice, Štefánikova 40, proti žalovanému C. H., nar. XX.X.XXXX, D., I. X, zastúpený JUDr. Jozefom Vaškom, advokátom, Košice, Szakkayho 1, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu 59C/5/2023-44 z 20.7.2023 Mestského súdu Košice

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e uznesenie.

II. Žalovanému priznáva proti žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len súd) uznesením rozhodol, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobca sa návrhom domáhal proti žalovanému nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami: 3-izbový byt č. 5 s príslušenstvom o výmere 80,07 m², na 2. poschodí, vo vchode 4 bytového domu - obytný dom I. X so súpisným číslom XXXX, stojaci na parcele registra „C“, parcelné číslo XXXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 241 m², v podiele 1/1, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve a spoluvlastníckemu podielu k pozemku vo výške podielu 1003/10000, pozemku parcely registra „C“, parcelné číslo XXXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 241 m², v podiele 1003/10000, všetky tieto nehnuteľnosti evidované na liste vlastníctva č. XXXXX, v katastrálnom území J., obec D. - C. K., okres D. L., najmä tieto nehnuteľnosti predať, darovať, zameniť, previesť vlastnícke právo k nim iným spôsobom, založiť, zaťažiť vecným bremenom, predkupným právom, vypožičať, uzavrieť ohľadne týchto nehnuteľností zmluvu o budúcej zmluve, vložiť ako vklad na podnikanie, ručiť, dať súhlas s dobrovoľnou dražbou, vyhotoviť notársku zápisnicu - exekučný titul týkajúci sa týchto nehnuteľností, a to až do právoplatného skončenia súdneho konania o určenie vlastníckeho práva ku všetkým nehnuteľnostiam vedenom na Mestskom súde Košice, sp. zn. 15C/28/2019.

2.2. Žalobca návrh odôvodnil tým, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 15C/28/2019 sa domáhal určenia vlastníckeho práva k vyššie popísaným nehnuteľnostiam. Žalobca žalobu, ako aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil skutočnosťou, že došlo k porušeniu zákona, jeho vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam stratil nezákonným spôsobom, keďže došlo k sfaľšovaniu pôvodnej darovacej zmluvy z 24.2.2012 s rozsahom dvoch strán, kde je nepochybne podpis žalobcu, vložením ešte jednej strany. Podozreniu žalobcu z falšovania darovacej zmluvy svedčí skutočnosť, že niekto, pre žalobcu neznámy subjekt, už poznajúc obsah rozhodnutia katastrálneho úradu o zamietnutí vkladu M. XXXX/XXXX manipuloval s darovacou zmluvou, pričom v texte darovacej zmluvy z 24.4.2012

sa uvádza, že táto bola vyhotovená v 4 rovnopisoch. Z uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Odboru kriminálnej polície v Košiciach, č. k. ČVS: ORP-349/5-VYS-KE-2019 z 11.11.2021, ako aj z uznesenia Okresnej prokuratúry Košice II, č.k. 1Pv 151/19/8803-72 z 21.12.2021 jednoznačne vyplýva, že v súvislosti s prevodom vlastníctva predmetného bytu na G. H., ktorý sa uskutočnil bez vedomia žalobcu A. B. došlo k spáchaniu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a/ Trestného zákona. Žalobca vediac, že v súvislosti s prevodom vlastníctva k bytu došlo k spáchaniu trestného činu, má obavu, že kým sa právoplatne nerozhodne o jeho nároku, môže dôjsť zo strany žalovaného, resp. tretích osôb ku konaniu, v dôsledku ktorého by buď došlo k prevodu vlastníctva k nehnuteľnostiam na inú osobu alebo by sa tieto nehnuteľnosti zaťažili záložným právom alebo inými ťarchami, čím by sa zmaril, resp. obmedzil a poškodil účel žaloby, t.j. určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech žalobcu. Žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/278/2014, Krajského súdu v Prešove 18Co/144/2015 a rozsudok Krajského súdu v Trenčíne 17Co/255/2016.

2.3. Súd vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. c/, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2 CSP a návrh navrhovateľa posúdil podľa skutkových tvrdení uvedených v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spolu s predloženými listinnými dôkazmi a dospel k záveru, že navrhované neodkladné opatrenie nie je dôvodné. Je na navrhovateľovi, aby uviedol v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov.

2.4. V posudzovanom prípade je súdu tvrdené, že v súvislosti s prevodom vlastníctva k bytu, ohľadne ktorého určenia vlastníckeho práva sa žalobca domáha, došlo k spáchaniu trestného činu. Žalobca má obavu, že kým sa právoplatne nerozhodne o jeho žalobnom návrhu môže dôjsť zo strany žalovaného, resp. tretích osôb ku konaniu, v dôsledku ktorého by buď došlo k prevodu vlastníctva k nehnuteľnostiam na inú osobu alebo by sa tieto nehnuteľnosti zaťažili záložným právom alebo inými ťarchami, čím by sa zmaril, resp. obmedzil a poškodil účel žaloby, t.j. určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech žalobcu. Obava žalobcu vyplýva zo skutočnosti, že ak došlo v súvislosti s predmetným bytom k spáchaniu trestného činu v dôsledku jeho neprítomnosti na Slovensku v minulosti, tak rovnako môže byť v dôsledku nového konania spáchaný iný trestný čin, a to akoukoľvek osobou.

2.5. Podľa aktuálneho listu vlastníctva je vlastníkom sporných nehnuteľností žalovaný a súd nemá preukázanú dôvodnosť obavy žalobcu, ktorá by založila potrebu neodkladného opatrenia, nakoľko žalovaný predmetné nehnuteľnosti nadobudol na základe rozhodnutia o povolení vkladu darovacej zmluvy a dohody o vecnom bremene M. XXXX/XXXX z 23.7.2014 v.z. XXX/XX. Tunajší súd žalobu žalobcu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam rozsudkom z 20.10.2022 sp. zn. 15C/28/2019 zamietol. Z dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že darovacia zmluva uzatvorená 24.4.2012 je platným právnym úkonom. Žalobca v konaní nepreukázal, že došlo k falšovaniu darovacej zmluvy z 24.4.2012 a že iniciátorom falšovania darovacej zmluvy by mohol byť žalovaný, aby následne od svojej matky G. H. mohol nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Žalobca nepreukázal, že darovaciu zmluvu z 24.4.2012 podpísal pod nátlakom, v tiesni, v rozpore s dobrými mravmi. Vyšetrovateľ Policajného zboru uznesením z 11.11.2021 pod ČVS: ORP-349/5-VYS-KE-2019 prerušil trestné stíhanie vo veci zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a/ Trestného zákona, lebo sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Okresná prokuratúra Košice II uznesením z 21.12.2021 č.k. 1Pv 151/19/8803-72 zamietla sťažnosť splnomocnenca poškodeného proti uzneseniu vyšetrovateľky o prerušení trestného stíhania, nakoľko táto nebola dôvodná.

2.6. Z dôkazov predložených žalobcom súd nemal preukázanú dôvodnosť obavy žalobcu, ktorá by založila potrebu nariadenia neodkladného opatrenia. Žalobca žiadnym spôsobom neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy vzťahov účastníkov.

2.7. Navyiac navrhované neodkladné opatrenie, ktorým sa žalobca domáha od žalovaného povinnosti zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami, tak ako uvádza v petite svojho návrhu by bolo v rozpore so zásadou primeranosti navrhovaného neodkladného opatrenia. Súd by neprimerane zasiahol a obmedzil vlastnícke právo žalovaného.

2.8. Súd dospel k záveru, že žalobca neosvedčil dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, neosvedčil rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov, a preto návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2.9. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal.

3.1. Uznesenie napadol včas podaným odvolaním žalobca, a to z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP, ktoré odôvodnil nasledovne:

3.2. Závery súdu nezodpovedajú skutkovému stavu, ktorý bol v konaní prezentovaný. Súd sa v uznesení nevysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré žalobca v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia prezentoval.

3.3. Nie je podstatné, že sa v trestnom konaní nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Takýto záver odporuje vo svojej podstate ostatným skutkovým zisteniam vyplývajúcim z predložených dokumentov. Podstatné je tak to, že ako z uznesenia vyšetrovateľa ORPZ, Odboru kriminálnej polície v Košiciach, č.k. ČVS: ORP-349/5-VYS-KE-2019 z 11.11.2021 jednoznačne vyplýva, že v súvislosti s prevodom vlastníctva predmetného bytu (LV č. XXXXX, kat. úz. J.) na G. H., ktorý sa uskutočnil bez vedomia žalobcu A. B., došlo ku spáchaniu zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a/ Trestného zákona. Orgány činné v trestnom konaní dospeli k záveru, že k protiprávnemu a trestnému činu v súvislosti s prevodom vlastníctva k bytu došlo. Táto skutočnosť vyplýva z úradného rozhodnutia, teda verejnej listiny, o ktorej nemá súd dôvod inak pochybovať (nebol preukázaný opak).

3.4. Za takejto situácie nemožno žalobcovi dávať na ľarchu, že má obavy v prípade, ak došlo v súvislosti s predmetným bytom k spáchaniu trestného činu v dôsledku jeho neprítomnosti na Slovensku (a v čase, keď bol ako riadny vlastník evidovaný v katastri nehnuteľností), tak rovnako môže byť v dôsledku nového konania spáchaný iný trestný čin, a to akoukoľvek osobou a súčasne nie je vylúčená akákoľvek iná dispozícia s predmetnými nehnuteľnosťami a ktorej žalobca nevie inak účinne zabrániť. Pokiaľ by sa žalobca dozvedel o realizácii zmien na nehnuteľnostiach s ohľadom na vzdialenosť, nie je spôsobilý v krátkej dobe takémuto konaniu zamedziť. Preto podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

3.5. Súd sa vôbec nezaoberal týmito skutočnosťami, hoci na nich žalobca poukázal a zároveň uviedol konkrétnu judikatúru slovenských súdov, ktoré sa prikláňa k záveru, že neodkladné opatrenia je namieste nariadiť aj vtedy, aj keď ešte nie je preukázaný úmysel druhej strany scudzit' nehnuteľnosti, ale je preukázaná dôvodná obava, že k tomu by mohlo dôjsť. Súd tak bližšie nezdôvodnil, prečo sa od uvedenej súdnej praxe odklonil.

3.6. Ak orgány činné v trestnom konaní v úradných listinách po vyšetrení skutkového stavu konštatovali, že v prípade žalobcu a jeho vlastníctva k bytu bol spáchaný podvod – trestný čin a na základe tohto trestného činu sa stala evidovanou vlastníčkou bytu G. H. a následne žalovaný, existujú tu naďalej reálne obavy, že v rámci dispozícií žalovaným alebo tretích osôb by bol následne zmarený účel súdneho konania o určenie vlastníckeho práva, ktoré žalobca inicioval. Žalobca opakovane poukázal na dôkazy, a to uznesenie Okresného riaditeľstva PZ z 11.11.2021, ČVS: ORP-349/5-VYS-KE-2019 a uznesenie Okresnej prokuratúry Košice II z 21.12.2021, č.k. 1Pv 151/19/8803-72 a skutočnosti tam konštatované.

3.7. Aktuálne vedené súdne konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam môže byť v zmysle jeho výsledkov podnetom na konanie, ktorým dôjde k zmareniu, resp. znemožneniu navrátenia nehnuteľností žalobcovi ako ich vlastníkovi, voči ktorému bol vo vzťahu k jeho vlastníckemu právu spáchaný trestný čin. Žalobcovi je tak odopreté poskytnutie ochrany súdnou cestou.

3.8. S ohľadom na uvedené skutočnosti žalobca navrhuje, aby odvolací súd odvolaním napadnutý výrok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na opätovné prejednanie a rozhodnutie, resp. aby ho zmenil tak, že návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovie a uloží žalovanému povinnosť zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami: 3-izbový byt č. 5 s príslušenstvom o výmere 80,07 m², na 2. poschodí stojaci na parcele registra „C“, parc. č. XXXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 241 m², v podiele 1/1, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve a spoluvlastníckemu podielu k pozemku vo výške podielu 1003/10000, pozemku parcely registra „C“, parc. č. XXXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 241 m², v podiele 1003/10000, všetky tieto nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXXX, v kat. úz. J., obec D. – C. K., okres D. L., najmä tieto nehnuteľnosti predať, darovať, zameniť, previesť vlastnícke právo k nim iným spôsobom, založiť, zaťažiť vecným bremenom, predkupným právom, vypožičať, uzavrieť ohľadne týchto nehnuteľností zmluvu o budúcej zmluve, vložiť ako vklad na podnikanie, ručiť, dať súhlas s dobrovoľnou dražbou, vyhotoviť notársku zápisnicu – exekučný titul týkajúci sa týchto nehnuteľností, a to až do právoplatného skončenia súdneho konania o určenie vlastníckeho práva k všetkým nehnuteľnostiam vedenom na Mestskom súde Košice sp. zn. 15C/28/2019 a súčasne prizná žalobcovi voči žalovanému náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj náhradu trov odvolacieho konania, a to v rozsahu 100 %.

4. Súd prvej inštancie doručil žalovanému výzvu na vyjadrenie sa k odvolaniu žalobcu podľa § 373 ods. 3 CSP.

5.1. Žalovaný sa na základe doručenej výzvy, k odvolaniu žalobcu vyjadril (č.l. 68 - 69) a poukázal na to, že vo veci samej je vedené konanie na odvolacom súde pod sp. zn. 5Co/40/2023.

5.2. Poukázal na skutočnosť, že súd v bode 16. odôvodnenia nemal preukázanú dôvodnosť obavy žalobcu, ktorá by založila potrebu bezodkladného nariadenia neodkladného opatrenia, a to z dôvodov, že žalovaný predmetné nehnuteľnosti nadobudol na základe darovacej zmluvy a dohody o vecnom bremene M./XXXX z 23.7.2014. Mestský súd Košice rozhodol v konaní 15C/28/2019 rozsudkom z 20.10.2022 tak, že žalobu zamietol. Darovacia zmluva, ktorú žalovaný uzavrel je platným právnym úkonom. Trestné stíhanie vo veci zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a/ Trestného zákona je prerušené, nakoľko sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce trestné stíhanie voči určitej osobe.

5.3. Súd dospel k záveru, že žalobca dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana neosvedčil a neosvedčil ani rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu nariadenia neodkladného opatrenia.

5.4. Má za to, že „obavy“ žalobcu ako ich prezentuje vo svojom návrhu nie sú zo strany žalobcu ničím podložené. Odôvodnenie, že zo strany žalovaného môže dôjsť k prevodu nehnuteľností, ktoré sú predmetom súdneho sporu je podľa žalovaného ako argumentácia na nariadenie neodkladného opatrenia nedostatočná. Žalovaný tak mohol učiniť už v priebehu súdneho konania, ktoré prebieha od roku 2019, pričom k ničomu takému doposiaľ nedošlo. Otázkou ostáva, prečo žalobca svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nepodal už skôr, resp. podal ho práve 12.7.2023. Keďže súd žalobu zamietol, žalobca sa s rozhodnutím súdu nestotožnil, a preto podal 4.11.2022 odvolanie, o ktorom doposiaľ nebolo rozhodnuté. Je možné chápať návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia ako pokus zasiahnuť do práv žalovaného, keďže jeho žalobe nebolo súdom vyhovené. Má za to, že takýto zásah do práv žalovaného by bol neprimeraný a došlo by k zásahu do práv dotknutej strany nad nevyhnutnú mieru. Neobstojí tvrdenie žalobcu, že z dôvodu jeho neprítomnosti na území Slovenska s ohľadom na vzdialenosť nie je spôsobilý v krátkej dobe konaniu žalovaného zamedziť. Žalobca je v zahraničí od začiatku sporu, t.j. tento argument na nariadenie neodkladného opatrenia je irelevantný. Žalovaný ďalej poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/146/2018 z 3.8.2018.

5.5. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6.1. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca (č.l. 80), v ktorom uviedol, že naďalej trvá na skutočnostiach uvedených v návrhu a to, že nadobudnutie nehnuteľností žalovaným nie je založené na platnej darovacej zmluve, ale na základe trestného činu, ku ktorému došlo pri spracovaní darovacej zmluvy účastníčky G. H.. Ak G. H. nadobudla nehnuteľnosť trestným činom, resp. v jeho dôsledku, nie je možné, aby legálne nadobudol tento majetok žalovaný. V tomto smere by došlo k legalizácii príjmu z trestnej činnosti žalovaným.

6.2. Žalobca nebol a nie je limitovaný podaním návrhu na určitú lehotu, ako to naznačil žalovaný. Dôvodnosť návrhu vyplýva zo skutočnosti, ktorá nastala po podaní návrhu, teda neskôr, až po začatí samotného konania.

6.3. Uviedol, že neodkladné opatrenie je časovo limitované, teda zásah do práv žalovaného je tak proporcionálny vo vzťahu k možným dôsledkom na strane žalobcu v prípade, ak by došlo ku konaniu, ktoré žalovaný naznačuje.

6.4. Žalobca trvá na podanom odvolaní v celom rozsahu.

7. K vyjadreniu žalobcu sa opakovane vyjadril žalovaný (č.l. 88), ktorý zotrval na všetkých svojich argumentoch uvedených vo vyjadrení.

8. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podal žalobca v zákonnej lehote, preskúmal uznesenie podľa § 379 CSP, ako aj konanie mu predchádzajúce, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods. 1, 2 CSP a uznesenie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, lebo odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, na čom nič nemení ani podané odvolanie.

9.1. Žalobcom uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP spočíva v tom, že nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé.

9.2. Obsah práva na spravodlivý proces (right to fair trial) je pomerne široký (právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie veci v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo vyporiadať sa so všetkými relevantnými skutočnosťami, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie

rozhodnutia). Medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým (o.i.) aj právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu a právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

9.3. Žalobca namietal, že súd neprihliadal na judikatúru slovenských súdov, ktorá sa prikláňa k záveru, že neodkladné opatrenia je namieste nariadiť aj vtedy, aj keď ešte nie je preukázaný úmysel druhej strany scudzit' nehnuteľnosti, ale je preukázaná dôvodná obava, že k tomu by mohlo dôjsť.

9.4. Odvolací súd je toho názoru, že súd správne vec posúdil, keď nenariadil neodkladné opatrenie, lebo okrem iného nemal nielen preukázanú, ale ani osvedčenú dôvodnú obavu, že by k prevodu sporných nehnuteľností mohlo dôjsť.

9.5. Samotná skutočnosť, že žalobca sa so skutkovým hodnotením a následne právnym názorom prvoinštančného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia.

10.1. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnosťami prisudzoval iný právny význam.

10.2. Uplatnený odvolací dôvod nie je daný, lebo súd vychádzal zo zisteného skutkového stavu a skutočností, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. osvedčené a vyšli počas konania najavo.

11.1. Žalobca uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania).

11.2. Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

12. Žiaden zo žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

13. Odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie, dospel k záveru o nesplnení zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 324 a nasl. CSP, z ktorého dôvodu vecne správne rozhodol súd prvej inštancie, pokiaľ návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

14. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

15.1. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

15.2. Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

16. V prejednávanom spore bol podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia po začatí konania vo veci samej o určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, pričom prvoinštančný súd vo veci rozhodol rozsudkom 15C/28/2019, ktorým žalobu žalobcu zamietol. Rozsudok z dôvodu podaného odvolania žalobcom doposiaľ nenadobudol právoplatnosť.

17.1. Predpokladom nariadenia neodkladných opatrení je: 1. osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, 2. osvedčenie potreby neodkladnej úpravy pomerov strán sporu alebo osvedčenie obavy, že exekúcia bude ohrozená, t.j. osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, 3. preukázanie vzťahu navrhovaného neodkladného opatrenia k predmetu konania vo

veci samej (splnenie tejto podmienky sa vyžaduje iba u neodkladných opatrení nariadených počas konania - poznámka odvolacieho súdu).

17.2. Všetky tieto zákonné podmienky musia byť splnené kumulatívne a je povinnosťou súdu dôsledne skúmať ich splnenie, každú jednotlivu, ako aj v ich vzájomnej súvislosti.

17.3. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je teda aj osvedčenie existencie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu potreby neodkladnej úpravy pomerov strán sporu, ak doposiaľ nebolo vydané rozhodnutie vo veci samej, predstavuje celkom výnimočné opatrenie, ktoré musí byť odôvodnené mimoriadnymi okolnosťami prípadu tak, že o to viac musia byť aspoň osvedčené skutočnosti, ktoré odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov strán sporu ohľadne ním tvrdeného nároku, ktorý takisto musí byť osvedčený.

17.4. Osvedčením potreby neodkladnej úpravy pomerov strán sporu, t.j. osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, je osvedčenie takého konania a správania žalovaného, ktoré vyžaduje okamžitý zásah, teda rýchlu (aj keď iba dočasnú) úpravu vzájomných práv a povinností strán sporu.

18. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie. Skutkový a právny stav veci sa posudzuje podľa náležitostí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vyžadovaných v § 326 CSP. Súd sa v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia vyrovná len s tými okolnosťami, ktoré vyplývajú z návrhu a predložených dôkazov a strany sporu nemusia byť vypočítané a súd nie je povinný vykonávať ani žiadne iné dokazovanie.

19. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak žalobcovi hrozí vznik alebo rozširovanie škody či inej ujmy, ak dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne, ak hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu neoplatí uchádzať sa o konečnú súdnu ochranu.

20. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Osvedčenie znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti, dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie. Postačuje, že osvedčené skutočnosti sa mu so zreteľom na všetky okolnosti javia ako nanajvýš pravdepodobné.

21. V prejednávanej spore z obsahu spisu je zrejmé, že nie sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože žalobca jednak neosvedčil nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, t.j. nevyhnutnosť bezodkladnej úpravy pomerov, ani obavu z ohrozenia budúcej možnej exekúcie, keď neosvedčil žiadne konanie žalovaného, svedčiace o jeho úmysle nakladať s dotknutými nehnuteľnosťami spôsobom vymedzeným v navrhovanom neodkladnom opatrení, z ktorých dôvodov nie je možné návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť.

22. Žalobca navrhovaným neodkladným opatrením sleduje zabránenie ďalšiemu prevodu nehnuteľností z dôvodu prebiehajúceho súdneho konania vo veci samej o určenie vlastníckeho práva, ktoré by podľa jeho názoru ďalšími prevodmi vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam mohlo byť zmarené, pretože účel súdneho konania by nebolo možné dosiahnuť. Argumentuje tým, že vlastnícka zmena by im znemožnil domáhať sa ochrany svojich práv určovacou žalobou. To podľa jeho názoru je preukázaním dôvodnej obavy.

23.1. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca svoju obavu bezprostredne hroziacej ujmy vyvodzuje výlučne z tej skutočnosti, že žalovaný, ako aktuálny vlastník dotknutých nehnuteľností, má možnosť bez akýchkoľvek obmedzení nimi disponovať.

23.2. Nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy však nemožno vyvodzovať iba z abstraktnej možnosti žalovaného nakladať s nehnuteľnosťami v jeho vlastníctve, bez preukázania reálnej a bezprostrednej hrozby takéhoto konania žalovaného.

23.3. Nebezpečenstvo vzniku bezprostredne hroziacej ujmy musí byť teda reálne a musí bezprostredne hroziť, a teda obava musí vždy vychádzať z konkrétneho konania žalovaného a túto žalobca musí osvedčiť. V opačnom prípade nemožno do vlastníckych práv žalovaného zasiahnuť a pomery medzi stranami, aj keď len dočasne, upraviť tak výnimočným a závažným procesným prostriedkom, akým je neodkladné opatrenie.

24. Samotná tá skutočnosť, že prebieha konanie o určenie vlastníckeho práva žalobcu k dotknutým nehnuteľnostiam, nemôže bez ďalšieho znamenať potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. Pri takomto výklade by totiž vo všetkých konaniach o určenie vlastníckeho práva mal byť bez ďalšieho uložený žalovanému zákaz dispozície s dotknutými nehnuteľnosťami, čo je v rozpore s charakterom inštitútu neodkladných opatrení, ktoré sa majú nariaďovať iba výnimočne za situácie, že bez okamžitého zásahu zo strany súdu sú práva navrhovateľa neodkladného opatrenia bezprostredne ohrozené.

25. Odvolací súd uvádza, že je potrebné rešpektovať slobodu nakladania každého s vlastným majetkom, pričom zákaz dispozície s majetkom je zásahom do vlastníckeho práva a podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy SR nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona. Toto ústavou zaručené právo treba rešpektovať aj pri nariaďovaní neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. c/ a d/ CSP a pred nariadením neodkladného opatrenia, ktorým sa ukladá povinnosť nenakladať s určitými vecami alebo právami alebo zdržať sa výkonu vlastníckeho práva, prípadne strpieť zásah do vlastníckeho práva, je potrebné venovať pozornosť tomu, či uložením zákazu dispozície nedochádza k zásahu do vlastníckeho práva nad nevyhnutnú mieru (princíp proporcionality).

26. Za situácie, že žalobca neosvedčil žiadne konanie žalovaného smerujúce k nakladaniu s majetkom spôsobom vymedzeným v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, by uloženie zákazu žalovanému nakladať so svojim majetkom bolo neprimeraným zásahom do jeho vlastníckych práv.

27. Vychádzajúc z vyššie uvedeného nebolo preukázané splnenie zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 1 CSP, z ktorých dôvodov súd prvej inštancie vecne správne rozhodol, ak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

28. K argumentácii žalobcu, že v prípade zmeny v osobe vlastníka dotknutých nehnuteľností by došlo k sťaženiu jeho postavenia v uplatnení ich práv, odvolací súd poukazuje na § 228 ods. 2 CSP v spojení s § 38 a § 39 z. č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností.

29. V zmysle § 228 ods. 2 CSP výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní.

30. Podľa § 38 z. č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností poznámka vyjadruje skutočnosti, ktoré obmedzujú oprávnenie vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou alebo informuje o nehnuteľnosti alebo o práve k nehnuteľnosti.

31. Podľa § 39 ods. 1 citovaného zákona okresný úrad zapíše poznámku na základe oznámenia súdu alebo iného štátneho orgánu alebo na návrh oprávneného podľa osobitných predpisov alebo účastníka súdneho konania alebo iného konania.

32.1. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že súdne rozhodnutie o určení vecného práva k nehnuteľnosti, akým je aj rozhodnutie o určení vlastníckeho práva, je záväzný aj pre účastníkov vkladových konaní, ktoré začali v čase, keď bola v katastri vyznačená poznámka o súdnom konaní podľa § 228 ods. 2 CSP. Poznámka o súdnom konaní týmto spôsobom rozširuje okruh osôb viazaných rozsudkom, keďže takéto rozsudky nie sú záväzné len pre účastníkov konania.

32.2. Výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti je totiž záväzný aj pre účastníkov zmluvy, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k dotknutej nehnuteľnosti a ktorý bol podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola vykonaná poznámka o tomto súdnom konaní. Ust. § 228 ods. 2 CSP tak predstavuje ochranný mechanizmus proti účelovým opakovaným prevodom nehnuteľnosti v snahe skomplikovať súdny proces a faktické vrátenie nehnuteľnosti. Uvedená právna úprava nebráni platnému nadobudnutiu vlastníckeho práva, ak bol prevodca oprávnený predmet prevodu previesť. Poskytuje však riešenie, aby dotknuté osoby nemuseli vyvolávať ďalšie súdne konanie po úspešne ukončenom spore, prípadne rozširovať žalobu o nový predmet sporu a o ďalších žalovaných.

33.1. Ako vyplýva z aktuálneho listu vlastníctva č. XXXXX, žalobca nezabezpečil zapísanie poznámky v katastri nehnuteľností o prebiehajúcom súdnom konaní a nevyužil tak zákonnú možnosť, ktorá má zabrániť sťaženiu jeho postavenia pri uplatnení vlastníckych práv v prípade, že by počas súdneho konania došlo k prevodu vlastníckeho práva na tretiu osobu.

33.2. Odvolací súd poukazuje, že na predmetnej nehnuteľnosti je zriadená ťarcha zodpovedajúca vecnému bremenu spočívajúcemu v doživotnom práve bývania a užívania nehnuteľnosti v prospech H. G., ktorá do istej miery sťažuje, resp. obmedzuje jej prevod.

34. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v čase rozhodovania o neodkladnom opatrení rozhodol už vo veci samej tak, že žalobu zamietol, preto správne dospel k záveru, že žalobca neosvedčil ani dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana.

35.1. Žalobca namieta, že súd nerozhodol v súlade s judikatúrou a rozhodovacou praxou súdov.

35.2. Odvolaciemu súdu a nepochybne aj prvoinštančnému súdu sú známe rozhodnutia (napr. KS v Košiciach sp. zn. 3Co/337/2009), v ktorých bolo nariadené neodkladné opatrenie zdržania sa nakladania s nehnuteľnosťou.

35.3. Súd pri rozhodovaní je povinný vychádzať zo skutkového stavu v danej prejednávanej veci. Ako už bolo uvedené, žalobca nielen že neosvedčil dôvodnosť obavy, ktorá by založila potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, ale ani dôvodnosť nároku, preto rozhodnutia súdov, v ktorých bolo nariadené neodkladné opatrenie zdržania sa nakladania s nehnuteľnosťou na tento prejednávaný spor nemožno aplikovať.

36. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca toto neodkladné opatrenie žiadal nariadiť potom, ako prvoinštančný súd vo veci meritorne rozhodol, správne rozhodol aj o trovách konania.

37.1. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

37.2. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto právo na náhradu trov odvolacieho konania bola priznaná žalovanému.

38. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).